

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punct. Difficult. 5. Argumenta Recentiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

INSTABIS. Quidquid negatur formaliter de altero semper negatur. Ergo nunquam est in potentia ad negari. Ergo non fundamentaliter distinguuntur animal & rationale sed actu. Sed non actu realiter aut modaliter. Ergo actu ex Natura rei.

RESPONDUM jam, quidquid negatur de altero formaliter, idque de eo sumpto in suppositione simplici, illud semper negatur de eodem in suppositione simplici, sed non erit necesse negari in suppositione personali. Item, quidquid negatur de alio prout subest nostris secundis intentionibus, debet negari de eodem prout subest nostris secundis intentionibus, sed non debet negari de eo prout est à parte rei. Et ita negatur animal quod est in homine de rationali, prout animal subest nostris secundis intentionibus, sed non prout est à parte rei; quod ipsum à parte rei apud me non aliud est, quam rem independentem à nostris conceptibus seu physice sumere.

COLLIGES ex dictis. Gradus Metaphysicos non distingui actu intrinsece ratione ejus quod dicunt in recto, distingui tamen actu à parte rei ratione ejus quod dicunt in obliquo & extrinsece, quod est idem ac dicere distingui ipsa connotata & extrinseca, ad eum modum quando dicitur. Paries prout albus disgregat visum, sensus est: quod albedo disgreget visum.

Punctum Difficultatis 5.

Argumenta Recentiorum.

OBJICIT I. Sylvester Maurus q. 32. Rationes quarum neutra includitur in definitione adæquata alterius, distinguuntur ex Natura rei, sed dantur multæ rationes genericæ ac differentiales, quarum neutra includitur in definitione adæquata alterius, & ita animalitas non includitur in definitione rationalitatis adæquata.

RESPONDETUR. Cum in argumento non ponatur, quod hæc distinguantur ex Natura rei, & quidem actu idque nemine cogitante, videtur argumentum principia nostra non petere. Ex dictis responderi aliter potest quod rationes, quarum neutra includitur in definitione adæquata alterius, prout illæ subsunt nostris conceptibus distinguantur ex Natura rei. Neg. Major: Sic enim distincta debent distingui independentem à nostris conceptibus & intentionibus. Rationes quarum neutra includitur in definitione adæquata alterius, independentem à nostris conceptibus distinguuntur ex Natura rei. Concedo Majorem. Distinctaque minori neg. Conseq.

INSTAT idem. Rationes cognitæ conceptu

quidditativo & adæquato, quarum neutra includitur in definitione adæquata alterius, distinguuntur ex Natura rei, sed tales sunt rationes genericæ & individuales alioquin nulla quidditas sensibilis & materialis esset, à nobis cognoscibilis quidditative. Ergo.

RESPONDETUR. Rationem hanc positam, post duo supposita, esse eandem cum priori, & ei sit satis eadem responsione. Ut autem salvetur quidditatem sensibilem esse cognoscibilem quidditative, sufficit quod si detur definitio animalitatis & rationalitatis, prout est à parte rei, debebit definitio utrique competere, sicut & definitum homo utrique in re competiti.

OBJICIT II. Comparando rationes genericas & differentiales quidditative cognitæ v. g. animalitatem & rationalitatem, non innotescit quod animalitas sit rationalitas, sed potius innotescit oppositum, eo pacto, quo comparando colorem & sonum, innotescit quod color non est sonus. Ergo.

RESPONDETUR. Non innotescit animalitas ex rationalitate, prout subsunt nostris conceptibus, innotescit autem animalitas ex rationalitate, prout hæc est à parte rei, nihil enim est quidditas hæc à parte rei nisi in re, homo; hic autem homo, est hoc corpus ita organifatum, & anima hæc, ita se prodens, quod utrumque dicit animal, neque enim animal est solum corpus; utrumque etiam horum dicit rationale, neque enim rationale est sola anima, unde fit ut eadem quidditas in re sit animalis, & eadem rationalis, adeoque ex quidditate animalis, prout est à parte rei, innotescit quidditas rationalis, prout est à parte rei, nec se ista habent sicut sonus & color à parte rei, quia horum utrumque distinctam entitatem dicit, non alia autem est entitas animalis à parte rei, ab entitate rationalis; consequenter quidditas animalis, à quidditate rationalis different, prout hæc subsunt nostris conceptibus, si prout subsunt nostris conceptibus; ergo non ex Natura rei, nemine cogitante actu differunt.

INSTAT I. Intellectus non magis penetrat rationem entis & ceteras rationes transcendentis, quam rationem animalis, sed de ratione entis certificatur, quod includatur à parte rei in differentiis; ergo etiam de ratione animalis certificaretur, quod includatur à parte rei in quidditate suarum differentiarum, si verò includeretur non certificaretur, ergo ideo quia non includitur.

RESPONDETUR. Rationem animalis includi in differentiis, certificatur intellectus cum considerat animal prout est à parte rei, & sicut certificatur includi in diversis differentiis ita certificatur includi animal, & in rationali & in irrationali, si sumatur animal prout est à parte rei; licet non includatur, si sumatur prout subest nostris conceptibus.

INSTAT

INSTAT II. Noster intellectus minus penetrat differentiam Dei quam differentiam creaturarum, sed de differentia Divina certificatur, quod includat in sua quidditate omnes rationes absolute prædicabiles. Ergo si differentia includerent rationes genericas in sua quidditate, certificaretur de tali inclusione.

RESPONDETUR. Cum non detur animal ut sic nemine cogitante, sed nonnisi hoc & hoc animal, & tamen hoc & hoc habent suam quidditatem, certificatur intellectus quod hoc animal à parte rei, sit hoc rationale, & quidditas animalis hujus à parte rei, sit ut dixi quidditas rationalis à parte rei.

INSTAT III. Conceptus quidditativus adæquatus rationum, est perfecte repræsentativus ipsarum; Ergo cum conceptus quidditativus non exprimat inclusionem; nec rationes secludunt à partem rei.

RESPONDETUR. Neg. quod conceptus quidditativus animalis, prout est à parte non exprimat inclusionem rationalis prout est à parte rei, hic enim conceptus est hoc corpus & hæc anima, hic autem conceptus idem est cum conceptu rationalitatis, prout illa est à parte rei revolvensque se intellectus dicit, aliud est animal prout subest nostris conceptibus à rationali, non autem à parte rei nemine cogitante.

OBJICIT III. Principia in quæ resolvitur, & ex quibus oritur cognitio quidditativa, debent cognosci quidditative, eo pacto quo principia cognitionis evidenter, debent esse evidenter. Hæc autem cognitio, nonnisi in hac sententia salvatur: dum quæritur quid est homo? quæritur cognitio quidditativa hominis? & respondetur, animal rationale; quæritur quid quidditative animal? & respondetur, vivens sensitivum: quæritur quid vivens? respondetur, corpus vegetabile, hoc in sententia opposita non potest salvari, nam rationes genericæ & differentiales minus quidditative cognoscuntur, quam res definitæ.

RESPONDETUR. Si quærat, quid est homo, ut sic; interrogationes & responsiones adlatæ sunt bonæ, & à nobis etiam adhibentur; sed negamus dari hominem ut sic nemine cogitante; sed nemine cogitante datur Petrus, Paulus &c. quorum quidditativa cognitio, resolvitur in principia evidenter & sub sensum cadentia, & ea quæ sunt & prout sunt à parte rei, & ex iis quæ sub sensum cadunt præsternitur via ad ea, quæ in sensum non cadunt, in se, ut rationalitas, anima &c. Quod si cognitio illa resolvitur in principia evidenter sensuum; magis adhuc est quidditativa, quia pauciores gradus habebit ad evidens per se, minus autem distans à noto per se, evidenter est: unde si quæras quid est hic homo? est hoc corpus ita organisatum, & anima prodens se per illud; si quæras quid est illud esse organisatum & quid prodere se animam,

jam tantum per ista quæ sub sensum cadunt, respondetur.

OBJICIT IV. Intellectus debet esse dispositus ad cognoscendum suum proprium & proportionatum objectum, sed proprium & proportionatum objectum intellectus nostri est quidditas materialis, Ergo intellectus debet esse dispositus ad cognoscendum quidditatem rei materialis prout est, sed intellectus cognoscit quidditatem rei materialis ut compositam ex rationibus genericis & differentialibus, Ergo verè quidditas materialis, componitur ex rationibus genericis & differentialibus, distinctis ex Natura rei.

RESPONDETUR. Quidquid sit, an objectum intellectus nostri sit quidditas materialis, quod negari posset, quia sequeretur quod ad id, quod materiale non est vitaliter videndum, elevari non posset, sicut quia objectum adæquatum oculi est visibile, non potest, elevari, ad audiendum vitaliter. Directè dici potest quod objectum intellectus nostri sit quidditas materialis non utcumque, sed quidditas, vel prout est à parte rei, vel prout subest nostris conceptibus; & prout subest nostris conceptibus accipiendo scilicet hominem ut sic, cognoscit illum compositum ex rationibus genericis & differentialibus, distinctis actu ex Natura rei, sed hæ rationes actu nemine cogitante, secundum se spectatæ, non dantur.

OBJICIT V. Quia secundum hanc sententiam, traditur ratio universalis de distinctione vel identitate rerum ac rationum, hæc ratio est finitas & infinitas: Infinitas est ratio, cur DEO identificentur omnes perfectiones, è converso limitatio essendi in creaturis, est ratio distinctionis.

RESPONDETUR. Etiam hæc sententia non tradit regulam universalem, idque in duplici materia: Imprimis quia etiam sapientia quæ talis, & justitia quæ talis in Deo, diversa definitione definiuntur & tamen negat hæc in Deo distinguere ex Natura rei obiciens, de quo aliàs actum. Deinde quia etiam in creatis finitudo non est ratio plurificandi omnia in creatis, sunt enim etiam in creatis rationes indistinctæ ex Natura rei. Adde quod hæc ratio videatur probare, ita in nobis distinguere animalitatem à rationalitate, sicut distinguuntur in nobis justitia à misericordia.

OBJICIT VI. Maffrius Disp. 6. Metaph. a. num. 212. In homine ultra res phyficas, quæ sunt ejus phyficæ partes, reperiuntur etiam realitates Metaphysicæ, v.g. realitas animalis rationalis &c. quæ quidem rationes, non plurificantur per solas præcisiones formales, quia intellectus non producit per animam suam

has

has rationes in homine, sed illas jam formatas & plurificatas reperit, alioqui homo non esset animal rationale à parte rei, sed tantum per opus intellectus, neque huiusmodi rationes plurificantur vel distinguuntur in homine per solas præcisiones objectivas, id est, per conceptus objectivos inadæquatos, quia aliàs si actu inadæquato intelligeretur, unica tantum ratio conceptibilis in ipso apprehenderetur; hoc autem falsum est, quia nulla creatura est simplex aliqua entitas à parte rei, est enim etiam ex variis gradibus essendi Metaphysicis composita, idèò quantumcunque inadæquatè concipiatur, concipi nequit nisi variis & distinctis rationibus.

RESPONDETUR. Concedo in homine reperiri realitates Metaphysicas, sed non distinctas, distinctione illarum actuali, pendente à præcisionibus imprimis formalibus, sed cum fundamento in re præcedentibus, cumque harum formalitatum distinguendarum, detur fundamentum nemine cogitante, hoc ipso sequitur, quòd has rationes non producat per actionem suam intellectus, sed præcindit; quæ præcisæ jam se ipsis distinguuntur actu, ut alibi dicitur, rationeque ejus fundamenti quod actu habetur, est à parte rei animal rationale, sed non distinctum v. g. à suis hæccitibus actu, nec distinctum actu animal, à rationali.

In sententia nostra tenente præcisiones objectivas, referri etiam id debet in præcisiones objectivas, catuque quo actu adæquato intelligeretur homo unica quidem re, & nemine cogitante, intelligeretur ratio, multiplex tamen fundamentaliter, æquivalenter &c. estque simplex entitas actu v. g. homo, multiplex æquivalenter, & est ex variis gradibus essendi Metaphysicis, non actu, sed fundamentaliter distinctis.

OBJECIT VII. idem. Multa realiter identificantur, quæ tamen variis definitionibus explicantur ut docet Aristotelis cum igitur definitio explicet esse formale & quidditativum, quod habent res à parte rei, antecedenter ad quodcunque opus intellectus, concedenda est inter plura illa, aliqua distinctio actualis.

RESPONDETUR. Hoc quod est definiri, quod est, vel est definiri prout est, vel definiri quidem quod est, sed prout illud subest nostris conceptibus, non utcunque, sed fundamentum in re habentibus; unde quando variis definitionibus realiter identificata explicantur, explicantur prout subest nostris conceptibus, explicaturque definitum esse quidditativum, quod habetur à parte rei, sed non prout habetur, sed fundamentaliter acceptum, & prout subest nostris conceptibus; talis autem definitio rei prout habetur fundamentaliter, & subest nostris conceptibus non arguit alietatem actualem & nemine cogitante, si autem definiretur id

quod est & prout est, deberet una quidditate definiri.

INSTAT I. Separabilitas realis arguit distinctionem realem; ergo & separabilitas secundum conceptibilitatem, exigita actu ex natura rei, arguit actualem distinctionem ex natura rei, maiorem distinctione rationis, minorem reali.

RESPONDETUR. Negando dari actu ex natura rei, nemine cogitante, illam separabilitatem secundum conceptibilitatem; si enim est secundum conceptibilitatem, non est independenter à nostris intentionibus. Deinde datur etiam per nos supposita distinctione virtuali & fundamento in re, aliàs & aliàs conceptibilitatis major distinctio, quàm sit in istis, quæ sola ratione differunt, indubiè enim etiam per nos magis distinguuntur animal præcisum & rationale, quàm definitio & definitum, sed negamus hanc distinctionem esse nemine cogitante. Denique ex conditione separabilitatis arguenda est conditio distinctionis, & ita ex ratione separabilitatis tam ratorum, quam modorum, major arguitur esse distinctio realis quàm modalis, quia autem hæc separabilitas est intentionalis, arguit etiam maiorem distinctionem intentionalem, sed si illa separabilitas non esset intentionalis, argueret distinctionem non intentionalem, hinc non habetur in nostris principiis rigorosè actualis illa separabilitas, sed solum fundamentum separabilitatis.

Quæ arguit ex verificatione contradictorium tam in divinis quàm in creatis alibi solvuntur.

INSTAT II. Deus non cognoscit res nisi adæquatè & distinctè, sed Deus cognoscit differentiam & convenientiam inter hominem & brutum. Ergo concipere debet gradus adæquatè, ex natura rei distinctos.

RESPONDETUR. Si Deus res non nisi adæquatè cognoscit, non cognoscit gradus ipsos distinctos, quia res secundum gradum accepta, semper est inadæquatè accepta, adæquatioque illius, stat in omnibus simul, unà cum individuatione. Admissimus item aliàs etiam in DEO præcisiones objectivas æquivalenter, quibus mediis, potest Deus illas convenientias & differentias salvare. Denique dici potest, quòd Deus cognoscat differentiam & convenientiam entium ratione extrinsecorum connotatorum, & quæ postea ducunt ad formandum conceptum in rectis ipsis conveniendi & differendi.

INSTAT III. Saltem distinguuntur passionès à subjecto distinctione hac ex Natura rei, quia scientia realis est cognitio rei per causam propter quam res est, & quoniam illius causa est, ergo necesse est quod affectiones ex Natura rei à subjecto pullulent, adeoq; & distinguantur, & si

QUÆSTIO VII.

De Distinctione rationis ratiocinatae & ratiocinantis.

& si homo & risibile per solam habitudinem extrinsecam distinguuntur, cum demonstramus risibilitatem de homine, per animal rationale, demonstramus hominem, potius sic concipi, puta, sub risibilitate, quia concipitur hoc alio modo, puta sub Conceptu rationalitatis.

RESPONDETUR. Scientia adde ut vis realis, est cognitio vel per causam physicam, vel per causam Metaphysicam, adeoque intentionalem, cum fundamento in re procedentem, hoc autem non arguit ullam distinctionem actua-lem, distinguuntur autem homo & risibile actu nemine cogitante, per sola connotata extrinseca, sed hæc connotata fundant distinctionem principii Metaphysici, & passionis Metaphysicæ, cumque dandi huic quidem rationem principii, huic rationem passionis, detur fundamentum nemine cogitante, non demonstramus concipi tantummodo arbitrariè, hoc esse passionem, illud principium, sed ratione fundamenti habiti; licet non sit principium actu distinctum nemine cogitante, à sua passione.

Pensanda hic veniunt auctoritates Arist. quas adducit Maftrius.

I. Locus. 4. Top. c. i. dicit Aristoteles. Ens & unum distinguuntur ratione quidditativa.

RESPONDETUR. Concedo, quia distinguuntur ratione diversæ definitivitatatis, sed nego id esse nemine cogitante, quod etiam modo explicari debet locus ex 5. Rhet.

II. Locus. 3. Metaph. t. to. dicit genus esse extra rationem differentiarum.

RESPONDETUR. Etiam hic locus intelligendus, quod definitio entis, non sit propria definitio differentiarum.

III. Locus ex 3. Physic. t. 21. ubi ait passionem & actionem ratione distingui.

RESPONDETUR. Illa duo definitionibus distingui.

IV. Locus est ex 3. Ani. t. 3. quod aliud est magnitudo, aliud magnitudinis esse.

RESPONDETUR. Illic loqui Arist. de distinctione essentiae & existentiae, quod illa sit æterna, hæc temporalis, ex quo non arguitur distinctio actu ex natura rei, secundum alias præexplicata.

V. Locus est ex 7. Metaph. t. 20. 21. & 41. ubi docet, quod in abstractis à Materia, id est, quod quid est, cum eo cuius est, in conceptu autem cum materia, non esse idem.

RESPONDETUR. Per quod quid, intelligitur forma, quæ in abstractis à materia non distinguitur realiter, secus in materialibus.

ASSERO I. *Nomine distinctionis Ratiocinatae non esse intelligendam distinctionem*, ut ait Suarez di p. 7. Sectione i. num. 4. *quæ præexistat antequam intellectus ratiocinetur*, & quæ sit quasi ex se ratiocinata, utque solum requiratur ad illam cognoscendam intellectus, non verò faciendam, hæc enim jam esset distinctio Scotistica, sed distinctio Rationis Ratiocinatae, est distinctio cum fundamento in re, seu quæ sit ab intellectu præcendente objectivè.

ASSERO II. *Distinctionem rationis ratiocinantis esse distinctionem, quæ sit sine ullo fundamento in re, sed ex solo nostro concipiendi modo, aliter & aliter rem concipientem*. Explicat hoc idem Suarez. Illa censetur esse distincta ratione ratiocinante, quando in duobus conceptibus semper adæquatè idem concipitur, estque tantum quædam repetitio & comparatio apprehensionis de objecto, ad aliam apprehensionem. Et ita distinguuntur Petrus pro prædicato positus, à seipso posito pro subiecto: Quod si in duobus conceptibus eadem Entitas, sed per inadæquatos conceptus objectivos attingetur, ista distinguuntur distinctione rationis ratiocinatae. Et ita quando concipio animal quod est in Petro, non concepto rationali, conceptus iste est inadæquatus, nec secundum totum esse Petri, qui præter animal, importat etiam rationale, hincque fiet, ut animal & rationale, distinguantur ratione ratiocinata.

Quod si quæras, quæ sit regula cognoscendi, quæ non distinguantur distinctione rationis ratiocinatae? quæ distinctione rationis ratiocinantis? idem dicendum erit quod dictum de iis, quænam objectivè præcendere possint quæ non.

ASSERO III. *Distinctionem Rationis ratiocinatae & rationis ratiocinantis bene posse salvari per sola Connotata*; ita ut res ipsa prout connotat fundamentum in re, suæ alietatis, censetur esse distincta ratione ratiocinata, & res prout connotat alietatem ortam ex alio & alio modo concipiendi, censetur esse distincta Ratione ratiocinante.

COLLIGES. Admitti posse, distinctionem ex Natura rei actualem inter rationes communes, jam in statu præcisionis & abstractionis spectatas. Rursus admitti posse distinctionem ex Natura rei, eamque nemine cogitante, sed non actu inter animalitatem & rationalitatem Petri, idque